

BOGENŠPERK

~~WAGENSPERG~~ pri Litiji - grad.

Slika zunanjščine gradu, *Nadni last Valvarovje, sedoj Windelgrätr*
del knjižnice na gradu.

Il.Slov.1929,1.V,št.21, str,164,165.

VAGENSBERG - grad

Bogensperg

Das Schlos Wagensperg in Krain und seine Besitzer *Laib.* Zeit. 26. in 27./X.
1911.

Carniola III., zv. 4., str. 276.

Carl Prenner : Das Schloss Wagensberg in Krain. - CARNIOLIA, Zeitschrift
für Kunst, Literatur, Theater u. geselliges Leben.
4. November 1839. II. Jhrg. No. 54, str. 213-214
No. 55. str. 217-218.
No. 56. str. 221-222.

"Vagensberg, kterege naši ljudje po navadi Bogensperg imenujejo, je lepa, v starinskem slogu zidana graščina, urohhoda od Litijskega trga. . . . /sledi opis okolice in lepote okolice/ Ni tedaj čuda, da si ga je neumrli naš Valvazor izbral za stanovanje in da je tu zbiral umetnike in učenjake krog sebe, ter napisal knjigo, ktefa je v diko in ponos naši deželi, - knjágo, kakoršno ima malo kaka dežela. Vagensberg je bil pred 200 leti Valvazorjeva lastnina. Tu je bila bogata, več tisuč vezkov obsegajoča bukvarnica, - tu krasna zbirka rud, rastlin in umetnih podob, - tu so bile shranjena Valvazorjeva zvezdoznanstvena, matematične in fizikalne orodja. Tu in pa v hiši, kjer beneficiat Šmartenski prebiva, se je na tisuče in tisuče lepih podob za Valvazorjeve bukve v baker in v jeklo urezalo. Ni torej čuda, da so takrat Vagensberg imenovali sedež umetnosti (einen wahren Musensitz) Pa Valvazor je ubožal, prodati je moral svoje bogate zbirke, prodati svojo bukvarnico, prodati je moral tudi svojo drago grajščino ter s tužnim srcem zapustiti prijazni Vagensberg. /sledi nekaj stavkov o propadu graščine/ Vagensberg bi bil sedaj stara, umazana, na pol podrta zidina, da ga ni knez Windischgrätz kupil. Omenjenemu knezu se je kraj brzo priljubil, kupil je staro Valvazorjevo grajščino, popravil jo, in jo tako olepšal, da je

sedaj od znotraj zares kraljevemu stanovanju podobna. Kapelica, kjer počiva ranjka knezova žena, vojvodinja Mak~~en~~burška; kapelica, kjer se vsak dan sv. maša bere, bogata bukvarnica, soba, kjer je Valvazor ^{po} navadi stanoval, imenovana Valvazorjeva izba, zverinjak, v katerem je mnogo jelenov in srn, in še marsikaj družega mikavnega je na Vagensbergu."

Dopisi. Vagensberg na Dolenskem. /poročja B-c./. - NOVICE, 22. julij
1868. L. XXVI, list 30, str. 240-241.